

**Ukmergės senajo miesto vieta (A1959), Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
2006 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita**

Romas Jarockis

Vilnius, 2009

Turinys

Įvadas	3
Tyrimų eiga	3
Išvados	6
Fotonuotraukų sąrašas	7
Fotonuotraukos	8
Situacijos planai ir brėžiniai	10
Archeologinių tyrimų programa	16
Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus	17

Įvadas

2006 m. Ukmergėje, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4 vyko archeologiniai žvalgomieji tyrimai (leidimas Nr. 173, išduotas Kultūros paveldo departamente 2006-08-24). Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Kauno g. 34 tikslas – nustatyti sklypo, kuriame ruošiamasi statyti naują gyvenamą namą, archeologinę - paminkloauginę vertę. Kauno g. 80 ir Kalkių g. 4 tyrimai buvo vykdomi dujotiekio įvadų į pastatus vietose. Informacija apie šiuos tyrimus paskelbta mokslinės informacijos leidinyje *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius 2007, p. 548, 549*. 2006 m. archeologinius žvalgomuosius tyrimus lauko sąlygomis vykdė, fotografavo ir brėžinių švaraščius braižė šios ataskaitos autorius.

Tyrimų eiga

Kauno g. 34

Sklypas Kauno g. 34 yra Ukmergės senjojo miesto PV dalyje, praktiškai priešais Kauno ir Klaipėdos g. sankirtą, P gatvės pusėje. Žemiau chronologine seka pateikiama sklypo Kauno g. 34 aplinkoje anksčiau vykusių archeologinių tyrimų apžvalga:

1993 m. ties Kauno ir Klaipėdos g. sankryža buvo ištirtas 4 m² dydžio šūrfas, aptiktas iki 190 cm storio sluoksnis su keramika, kuri tiksliau nedatuota (*Berulis S. 1993š. Archeologiniai žvalgomieji tyrimai Ukmergės urbanistikos paminklo teritorijoje 1993 m. / LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2234*)

1995 m. Kauno g. sklype Nr. 27A/2 ištirti 4 šūrfai, iš viso 5 m² plotas, aptikta XVII-XVIII a. keramikos. Kauno g. sklype Nr. 19A ištirtas vienas 1m² dydžio šūrfas, archeologinio sluoksnio nerasta (*Aleliūnas G. 1995š. Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų Ukmergės senamiestyje 1995 metais ataskaita / LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2503*).

2004 m. Kauno g. atkarpoje nuo namo Nr. 26 iki namo Nr. 50, 450 m ilgio elektros kabelio tranšėjos vietoje, šalia namo Kauno g. Nr. 44 aptikti pastato pamatai ir XIX a. pabaigos-XX a. pradžios koklinės krosnies liekanos, tarp namų Nr. 40 ir 36 permaišytame sluoksnyje aptikti to paties laikotarpio archeologiniai radiniai: stiklinių, porcelianinių ir molinių indų šukės. *Jarockis R. 2005, Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Ukmergės senamiestyje (U36), Kauno g. 2004 m. ataskaita*

Būsimo pastato vietoje (fot.1) ištirti 7 1x1 m dydžio šūrfai Nr. 1-7. Dar du tokio pat dydžio šūrfai Nr. 8 ir 9 ištirti už sklypo ribų, būsimos fekalinės kanalizacijos trasos vietoje. Visi šūrfai kraštinėmis orientuoti į pasaulio šalis. Žemiau pateikiami šūrfų Nr. 1-9 aprašymai:

Šurfas Nr. 1 (fot.2) yra 5,20 m į R nuo gyvenamo namo Kauno g. 34 ŠR kampo ir 10,70 m į ŠR nuo to paties namo PR kampo. Pilkai rudos spalvos molingo ariamo sluoksnio storis 60 cm. Sluoksnyje rastos pavienės molinių plytų duženos, buitinės šiukšlės, naminių gyvulių kaulų fragmentai. 60-65 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvas molis.

Šurfas Nr. 2 (fot.3) yra 5 m į P nuo šurfo Nr. 1. Pilkai rudos spalvos molingo ariamo sluoksnio storis 70 cm. Sluoksnyje rasti keli gyvulių kaulų fragmentai, stiklinių indų šukės. 70-75 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvas molis.

Šurfas Nr. 3 (fot.4, brėž.1) yra 5 m į P nuo šurfo Nr. 2. Tamsaus pilkai rudos spalvos ariamo sluoksnio storis 70-75 cm. Ariamame sluoksnyje aptikti pavieniai apdegę akmenys, stiklo indų šukės. 75-80 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasirodė įžemis–rusvas žvyras.

Šurfas Nr. 4 (fot.5) yra 4,50 m į P nuo šurfo Nr. 2. Pilkai rudos spalvos ariamo sluoksnio storis 60-65 cm. Ariamame sluoksnyje aptiktos pavienės molinių ir stiklinių indų šukės, keli naminių gyvulių kaulų fragmentai. 65-70 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvas žvyras su molio tarpais.

Šurfas Nr. 5 (fot.6) yra 20 m į R nuo šurfo Nr. 1. Pilkai rudos spalvos ariamo sluoksnio storis 60 cm. Ariamame sluoksnyje aptikta kelios stiklinių indų šukės bei keli gyvulių kaulų fragmentai. 65-70 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvos spalvos molis.

Šurfas Nr.6 (fot.7) yra 4,50 m į P nuo šurfo Nr. 4. Pilkai rudos spalvos ariamo sluoksnio storis 60 cm. Ariamame sluoksnyje radinių neaptikta. 60-65 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvos spalvos molis.

Šurfas Nr.7 (fot.8, brėž.2) yra 4,50 m į R nuo šurfo Nr. 6. Pilkai rudos spalvos ariamo sluoksnio storis 60 cm. Ariamame sluoksnyje radinių neaptikta. 60-65 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvos spalvos molis.

Šurfas Nr.8 (fot.8) yra už sklypo ribų, būsimos fekalinės kanalizacijos trasos vietoje, 20 m į ŠR nuo šurfo Nr. 7. Žvyro ir po juo esančio pilkai rudos spalvos sluoksnio storis 50 cm. Sluoksnyje aptikti gyvulių kaulai bei pavienės stiklinių ir molinių indų šukės. 50-55 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvos spalvos molis.

Šurfas Nr.9 (fot.9) yra 15 m į Š nuo šurfo Nr. 8. Žvyro ir po juo esančio pilkai rudos spalvos sluoksnio storis 60 cm. Sluoksnyje radinių neaptikta. 60-65 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rusvos spalvos molis.

Kauno g. 80

Pastatas Kauno g. 80 yra Ukmergės miesto PV dalyje. 1994 m. šioje vietoje buvo ištirti trys 1m² dydžio šurfai, archeologinio sluoksnio nerasta (*Zabiela G. 1994š. Ukmergės senamiesčio kultūrinio sluoksnio žvalgomųjų tyrinėjimų 1994 metais ataskaita ir Zujų piliakalnio aprašymas/ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2282*).

Pagal projektą dujotiekio įvadas į pastatą Kauno g. 80 yra 15 ilgio. Jis prasideda ties požemine dujotiekio magistrale, kuri yra 15-20 m atstumu į V nuo minėto pastato ir baigiasi ties pastato Kauno g. Nr. 80 Š siena (fot.12).

Šurfas Nr. 1, (fot.11, brėž.3) yra 15 m į ŠV nuo pastato Kauno g. Nr. 80 ŠV kampo ir 18,20 m į ŠV nuo to paties namo PV kampo. Šurfo Nr.1 dydis 1x2 (2 m²), jo kraštinės orientuotos į pasaulio šalis.

Velėnos ir rudai pilkos spalvos dirvožemio sluoksnio storis siekia 60 cm. Dirvožemyje keletas molinių ir porcelianinių indų šukių. Po juo yra 15-20 cm storio rudai pilkos spalvos sluoksnis, kuriame gausu molinių plytų duženų. Įžemis-rusvos spalvos priemolis prasideda 85-90 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Kalkių g. 4

Kalkių gatvė yra Š Ukmergės senojo miesto dalyje, dešiniajame Vilkmėgėlės upelio krante. 1993 ir 1994 metais gretimai esančioje Kranto g. sklype Nr. 20 buvo ištirti 3 šurfai, kuriuose fiksuotas iki 1,40 m storio sluoksnis datuojamas XX a. (*Varnas A. 1993š. Sklypo Ukmergėje Kranto g-vė 20 1993 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita./ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2089*). (*Varnas A. 1994š. Ukmergės m. Kranto g. 20 tyrimų ataskaita 1994 metais./ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2517*). Pagal projektą dujotiekio įvadas jungiamas prie magistralinio dujotiekio vamzdžio gatvės viduryje ties Kalkių g. Nr. 4 namų valda.

Šurfas Nr. 1 (fot.9-10) yra 15 m į R nuo Kalkių g. 4 gyvenamo namo PR kampo. Šurfo dydis 1x4 (4 m²), jo kraštinės orientuotos į pasaulio šalis.

Pilkai rudos spalvos maišytos žemės su smėlio tarp sluoksniais sluoksnio storis 75-80 cm. Sluoksnyje archeologinių radinių nerasta. 80-85 cm gylyje nuo žemės paviršiaus pasiektas įžemis – rudos spalvos priesmėlis.

Išvados

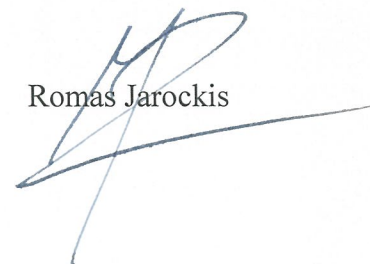
2006 m. Ukmergėje, Kauno g. 34 namo sklype, planuojamo statyti gyvenamo namo vietoje vyko archeologiniai žvalgomieji tyrimai. Esamo sklypo ŠR dalyje, maždaug 25x25 m dydžio plote iki įžemio buvo iškasti 7 1x1 m dydžio šurfai, projektuojamos fekalinės kanalizacijos įvado vietoje (už sklypo ribų) dar 2 to paties dydžio šurfai (žr. priedą Nr. 1), iš viso ištirtas 9 m² plotas.

Archeologiniais žvalgomaisiais tyrimais nustatyta:

- 1) Ištirtoje Kauno g. 34 sklypo dalyje paminkloaugine prasme vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta. Tyrimų metu aptikti archeologiniai radiniai: keliolika stiklinių, porcelianinių ir molinių indų šukių datuojami XIX a. pab. - XX a. antra puse ataskaitoje neregistruoti.
- 2) Žemės judinimo darbus ištirtoje sklypo dalyje ir fekalinės kanalizacijos įvado vietoje leidžiama vykdyti be archeologo priežiūros.

Kauno g. 80 ir Kalkių g. 4 tyrimai buvo vykdomi dujotiekio įvadų į pastatus vietose. Minėtose vietose buvo ištirti 2 šurfai (Kauno g. 80 – 2 m², Kalkių g. 4 - 4 m² dydžio). Kauno g. 80 sklype nustatytas 40-60 cm storio sluoksnis datuojamas XX a., tuo tarpu Kalkių g. tyrimų vietoje ties namu Nr. 4 nei kultūrinio sluoksnio, nei archeologinių radinių neaptikta.

Romas Jarockis

Fotonuotraukų sąrašas

Fot.1 Kauno g. 34 sklypo vaizdas iš PR.

Fot.2 Šūrfas Nr.1 iš V.

Fot.3 Šūrfas Nr.2 iš V.

Fot.4 Šūrfas Nr.3 iš R.

Fot.5 Šūrfas Nr.4 iš V.

Fot.6 Šūrfas Nr.5 iš V.

Fot.7 Šūrfas Nr.6 iš V.

Fot.8 Šūrfas Nr.7 iš V.

Fot.9 Kalkių g. 4, šūrfas Nr. 1 iš P.

Fot.10 Kalkių g. 4, šūrfas Nr. 1 iš R.

Fot.11 Kauno g. 80, šūrfas Nr.1 iš Š.

Fot.12 Kauno g. 80, tyrimų vieta iš R.

Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai

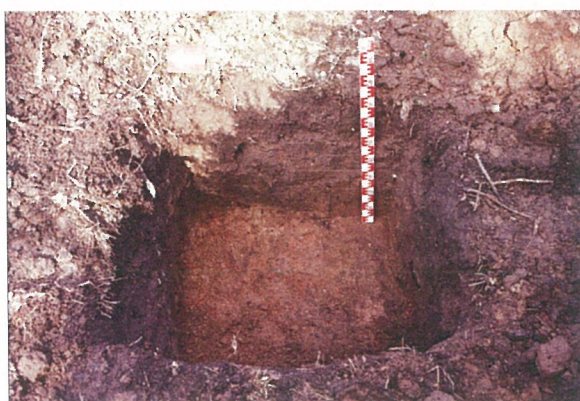
Fotonuotraukos

Fot.1

Fot.2

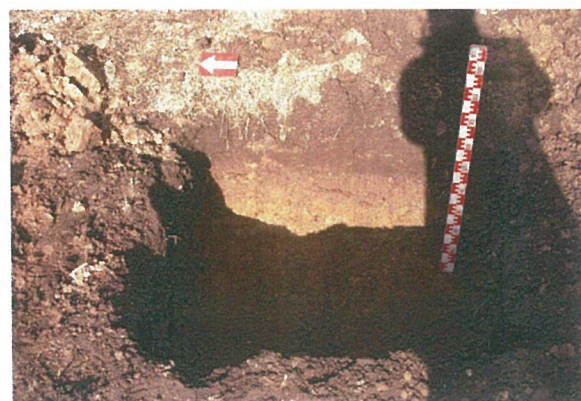
Fot.3

Fot.4

Fot.5

Fot.6

Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai

Fotonuotraukos

Fot.7

Fot.8

Fot.9

Fot.11

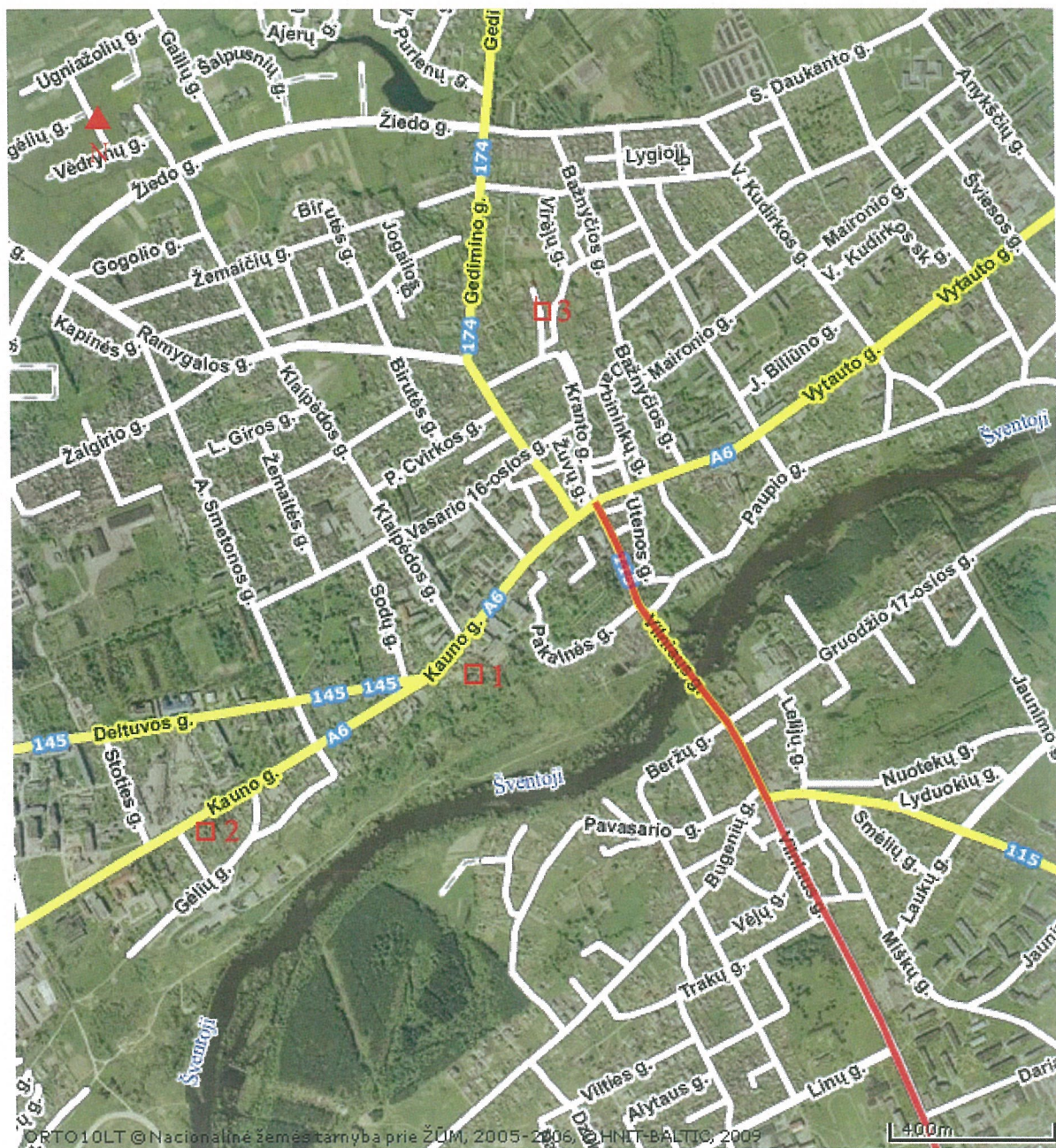

Fot.10

Fot.12

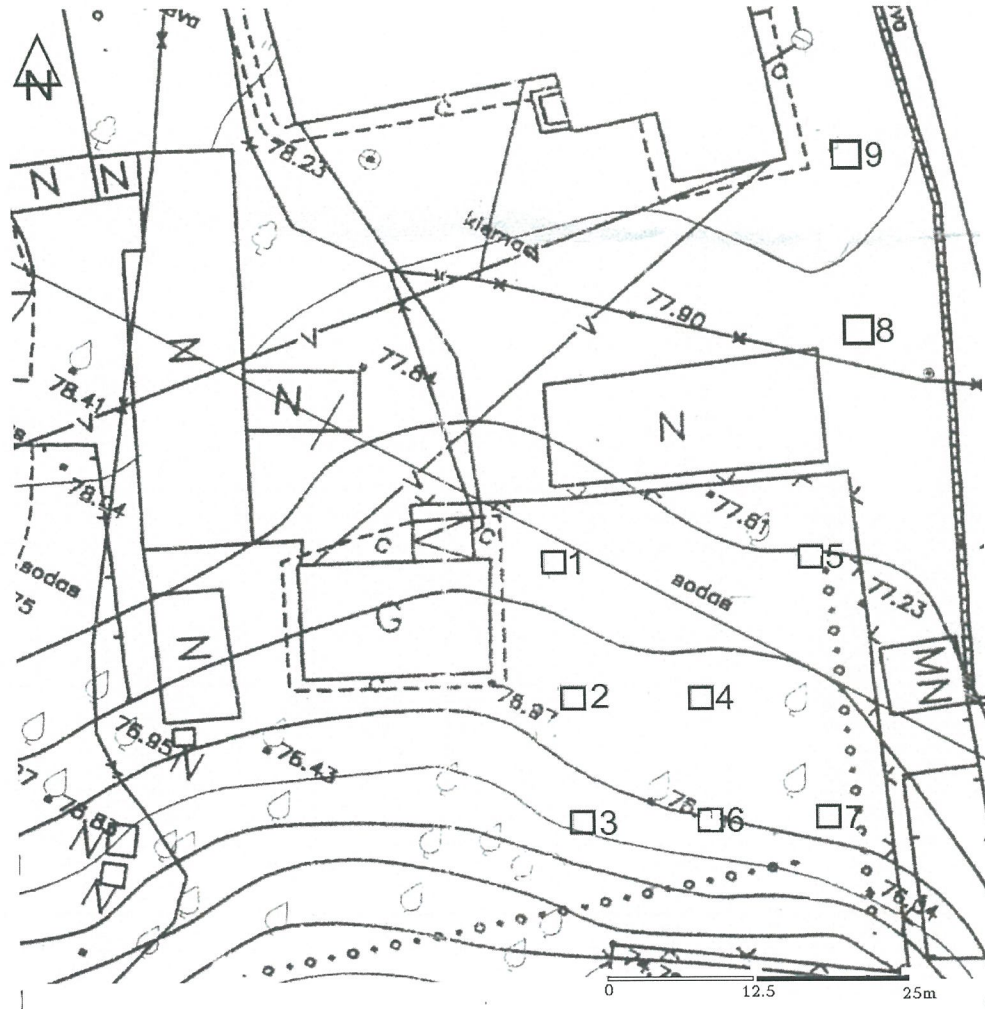

Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
 2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai
Tyrimų vietų situacijos planas

1 – Kauno g. 34, **2** – Kauno g. 80, **3** – Kalkių g. 4

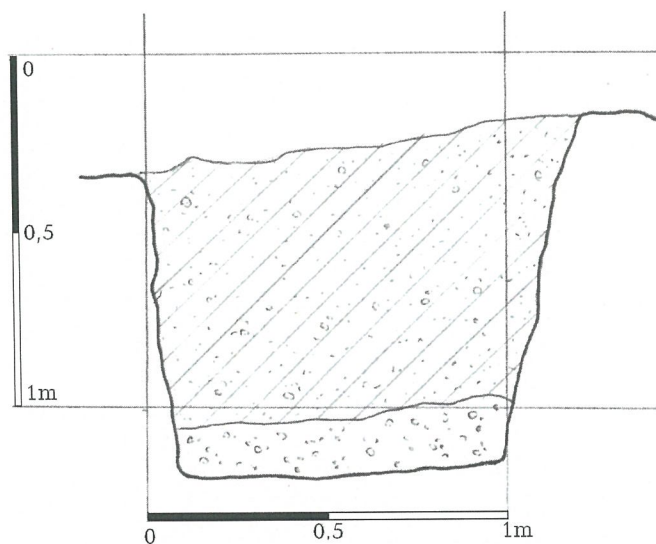
Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
 2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai
Kauno g. 34, šurfų situacijos planas M 1:500

Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai

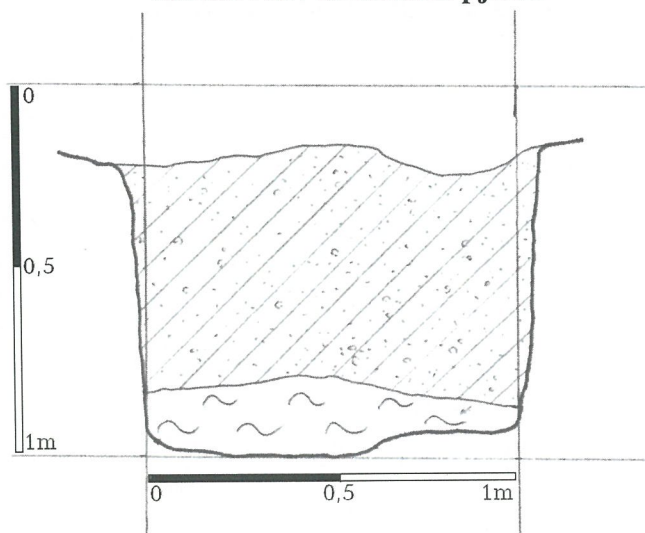
Kauno g. 34

Šūrfas Nr.3, V sienelės pjūvis, M 1:20 (brėž.1)

Brėžinys 1

Šūrfas Nr.7 R sienelės pjūvis

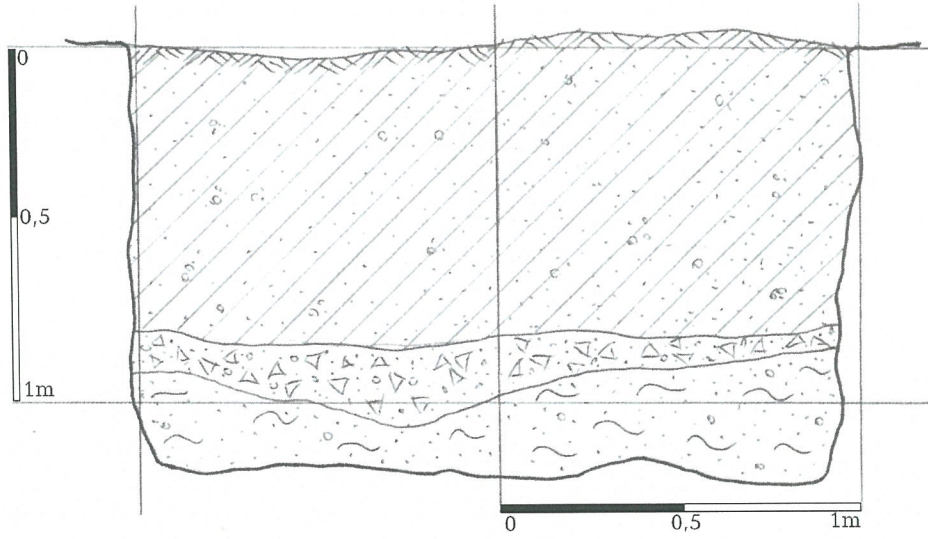

Brėžinys 2

Ukmergė, Kauno g. 34, 80 ir Kalkių g. 4
2006 m. archeologiniai žvalgomieji tyrimai

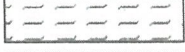
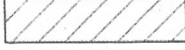
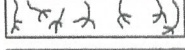
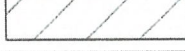

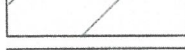

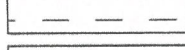

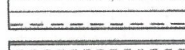
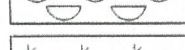
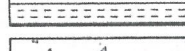
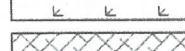
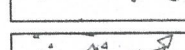
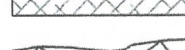
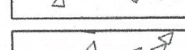
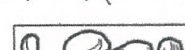
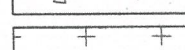
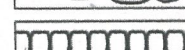
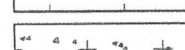

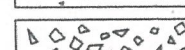
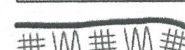
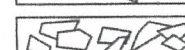

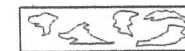
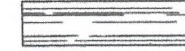

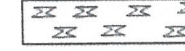
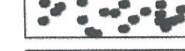

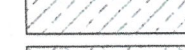

Kauno g. 80

Šūrfas Nr.1 V sienelės pjūvis, M 1:20

Brėžinys 3

Sutartiniai ženklai

	JUODA ŽEMĖ		DURPĖS
	TAMSAI PILKA ŽEMĖ		ŠAKNYS
	PILKA ŽEMĖ		MEDIENA
	ŠVIESIAI PIKLA ŽEMĖ		SUNYKUSI MEDIENA
	MOLIS		APDEGUSI MEDIENA
	PLŪKTAS MOLIS		KERAMIKA
	DEGTAS MOLIS		SKIEDROS
	SMĖLIS		ASFALTAS
	SMULKUS ŽVYRAS		ŽEMIS
	STAMBUS ŽVYRAS		AKMENYS
	KALKĖS		AKMENŲ GRINDINYS
	KALKIŲ SKIEDINYS		TAŠYTI AKMENYS
	SMULKIOS GRIUVENOS		DUOBĖS KONTŪRAS
	STAMBIOS GRIUVENOS		AKMENŲ MŪRAS
	DEGĖSIAI		PLYTŲ MŪRAS
	KAULAI		MŪRAS PJŪVYJE
	ŠIUKŠLĖS		GRUNTINIS VANDUO
	VELĖNA		FIKSUOTA KRAŠTINĖ
	ODA		ANGLIS
	PUVĖSIAI		BETONAS
			PERKASTA

Kultūros paveldo departamentui,
Mokslinei archeologijos komisijai

Vilnius, 2006-08-11

**Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Ukmergės senojo miesto (A1959) teritorijoje programos
projektas**

Šiomet, kaip ir ankstesniais metais, Ukmergės senojo miesto teritorijoje (A1959) bus vykdomi įvairūs žemės kasimo darbai, kurių pagrindą sudaro tranšėjos elektros kabeliams, dujotiekio ir vandentiekio vamzdžiams tiesti, renovuojamos esamos trasos bei būsimų pastatų vietos. Kiekvienu konkrečiu atveju archeologinių žvalgymų ar archeologinių žvalgomųjų tyrimų programos bus derinamos su Moksline archeologijos komisija. Tyrimus numatoma atlikti iki š.m. lapkričio 30 d.

Archeologas

Romas Jarockis

Leidimas galioja iki 2006-11-30

L E I D I M A S

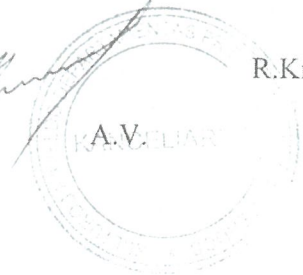
vykdyti archeologinius tyrimus

2006-08-24 Nr.173
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **R.Jarockiui** vykdyti Ukmergės senojo miesto vietos (A1959), Ukmergės m., **archeologinius žvalgomojus tyrinėjimus**, taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Archeologinių žvalgomųjų tyrimų Ukmergės senojo miesto vietos (A1959) teritorijoje 2006 m. projektas, 2006-08-11, Nr.173.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis